

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning

I dagens Danmark er der brug for at demokratisere økonomien og liberalisere mulighederne for, at lønmodtagerkapital kan placeres som risikovillig kapital.

Det foreliggende lovforslag sigter på at øge demokratiseringen på både kapitalmarkeds- og virksomhedsniveau. Denne ændring skal gennemføres ved, at der afholdes direkte valg af en fælles ledelse for Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), og Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), således at lønmodtagerrepræsentanter udgør den samlede ledelse.

Endvidere foreslås det, at stemmeretten på aktieposter, som LD og ATP enten alene eller tilsammen råder over – og som ikke giver bestemmende indflydelse – skal overlades til de ansatte i det pågældende aktieselskab. Såfremt stemmeretten i førnævnte kombinationer kan give bestemmende indflydelse, skal fondene – efter nærmere aftale med de ansatte – kunne overlade dem at drive virksomheden.

Demokratisering på kapitalmarkedsniveau

Både ATP og LD er oprettet ved lovgivning henholdsvis i 1964 og 1980. Disse to fonde rådede ved udgangen af 1987 over en formue på tilsammen 80 mia. kr. Det er alene lønmodtagere (eller tidligere lønmodtagere), som gennem hver deres konto har andele i de to fonde. Imidlertid er der i lovgivningen for ATP og LD lavet regler om, at lønmodtagerne først kan få deres penge i forbindelse med pensionering. Ved død udbetales pengene – efter nærmere regler – til ægtefælle (ATP) eller boet (LD).

SF finder det hensigtsmæssigt, at hver enkelt lønmodtagers hidtidige opsparing i de to fonde fortsat »holdes samlet« i disse. (For at sikre en videreførelse og udbygning af pensionssystemet i Danmark går SF i øvrigt ind for et styrket og fornyet ATP (samtidig med at folkepensionen skal udbygges)). Den allerede foretagne opsamling og den ønskede opsamling af meget, meget store lønmodtagermidler i en fælles fond betyder en centralisering af lønmodtageropsparingen, som må have et demokratisk modstykke. Der-

for må alle lønmodtagere, som er medlem af ATP eller har konto i LD, have så stærk en indflydelse som muligt på forvaltningen af den samlede opsparing i de to fonde inden for lovens rammer. Det foreslås derfor, at alle, der er medlem af ATP eller har konto i LD, vælger et repræsentantskab fælles for ATP og LD efter de regler, som svarer til kommunalvalgets. Der stemmes efter »hoveder« og ikke efter størrelsen af opsparingen. Hver enkelt stemmeberettiget har således én stemme. Valgbare er alle, der er medlem af ATP eller har konto i LD. Repræsentantskabet vælger herefter en bestyrelse efter forholdstalsvalg efter d'Hondts metode i lov om kommunernes styrelse § 24, stk. 3.

Ved at anvende de regler, som bruges ved kommunalvalget, sikres det, at der kan opstilles lister, og at der ydes udstrakt mindretalsbeskyttelse. (Også af den grund har hver enkelt vælger kun en stemme). Ved at åbne mulighed for listevalg – og en let adgang til at opstille lister – sikres det, at debatten om placeringen af fondenes midler bliver så omfattende som muligt forud for selve valget.

Af praktiske grunde foreslås det, at valget skal finde sted samtidig med, at der afholdes valg til kommunale råd. Valghandlingen finder sted under kendte former, og de stemmeberettigede skal blot have udeveret endnu en stemmeseddel.

Det er af både praktiske og politiske grunde, at det foreslås, at ledelsen for ATP og LD skal være fælles. Den politiske er, at ATP herved kan ledes alene af lønmodtagerrepræsentanter i modsætning til i dag, hvor det er indirekte valgte repræsentanter fra arbejdsmarkedets hovedorganisationer, der leder ATP. At alene lønmodtagerrepræsentanter skal lede ATP, forekommer rimeligt, da alene lønmodtagere er medlem af ATP. For LD's vedkommende betyder det, at demokratiet styrkes ved, at lønmodtagerrepræsentanterne nu vælges i et direkte valg i modsætning til i dag, hvor nogle af lønmodtagernes hovedorganisationer – ved et indirekte valg – udpeger lønmodtagerrepræsentanterne. Den praktiske begrundelse for at have fælles ledelse tager udgangspunkt i, at det er pensionsopsparing, som findes i begge fonde. Dermed er der ikke nævneværdig forskel på den måde,